

СТАНОВИЩЕ
От проф. д.ю.н. Йонко Кунчев

**Относно научноизследователската и преподавателската дейност на
Галина Димитрова Ковачева – единствен участник в конкурс за
доцент по професионално направление 3.6 Право (криминология),
обявен в ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г**

Галина Ковачева участва в обявения конкурс за доцент с една монография, едно учебно помагало и седем доклада, изнесени на конференции. С изключение на учебното помагало, чиито предмет е престъпността на непълнолетните в Република България, другите научни трудове на участничката в конкурса са в областта на корпоративната престъпност. В докладите се представят основни положения от монографичната разработка на Г. Ковачева „Корпоративна престъпност”. Ето защо моето становище ще бъде фокусирано предимно към този научен труд.

В монографията са представени основните характеристики на корпоративната престъпност, които определят нейния специфичен облик. Поради високата степен на латентност противодействието срещу корпоративната престъпност е сложна дейност както от гледна точка на доказването на тези престъпления, така и от гледна точка на тяхната превенция. Едновременно с това мащабите на вредите, които се причиняват от корпоративната престъпност са огромни. Тези два фактора определят актуалността на темата за корпоративната престъпност.

Темата за корпоративната престъпност не е представяна в самостоятелно монографично изследване. В този смисъл рецензираният труд на Г.Ковачева е първото по рода си изследване в България. В монографията се обяснява самостоятелното място на явлениято „корпоративна престъпност” в структурата на престъпността. На базата на прегледа на различни схващания относно съдържанието на понятието „корпоративна престъпност” Г.Ковачева приема, че в него се включват престъпленията, които се извършват от името и за сметка на корпорацията, като посочва субектите, които се включват в категорията „корпорация”. Предмет на монографията са различни гледни точки по въпроса за наказателната отговорност по отношение на корпоративната престъпност.

Участничката в конкурса изключва необходимостта от въвеждането на корпоративна наказателна отговорност. Тази правилна позиция обаче в същото време се обосновава с неточни аргументи. Един от тях е, че в „НК липсват наказания с превантивен ефект по отношение на корпоративната престъпност“. Едва ли е необходимо в НК изрично да се очертава по отношение на кои субекти се осъществява превантивният ефект на наказанието. След като наказателната отговорност е лична, няма как чрез наказанието да се постига превантивен ефект върху корпорацията, чиито член, независимо от неговата позиция в йерархията, е извършил престъпление. От друга страна генералната превенция, която произтича от наказателната отговорност включва в своя обхват и корпоративната престъпност. Другите аргументи на Г.Ковачева относно липсата на необходимост от корпоративна наказателна отговорност са приемливи.

Основните ми критични бележки са в две направления.

Първо, по-голямата част от изследването има за предмет обяснение същността на корпоративната престъпност и значително по-малко място е отделено на въпроса за нейната превенция. Темата за превенцията на корпоративната престъпност е сложна, но това в крайна сметка е смисълът от изследването на престъпността. Съзерцателният подход към престъпността, без анализ на механизмите за нейното противодействие в никакъв случай не допринася за изпълнение на основната функция на криминологията – научно да съдейства за ограничаване на престъпността.

Второ, голяма част от монографичната разработка включва заимствана от други източници информация. Авторското присъствие е слабо застъпено. Липсва самостоятелно обяснение на теоретични тези. Авторът постоянно търси опора в други източници. В основата на научният труд за получаване на академична длъжност трябва да бъде творчески постижение на автора, а не толкова запознаване на читателя с прочетеното от други източници. Смисълът на всяка монография в крайна сметка е на базата на постигнатото в дадена област на науката да се даде принос към нейното по-нататъшно развитие в съответната област. Полезността на разработката на Г.Ковачева е доколкото представлява обзор на различни източници относно корпоративната престъпност, а не като монографичен труд, който доразвива криминологичната наука в областта на превенцията на престъпността.

Едновременно с това следва да се отбележи, че темата на монографията е сложна. С този факт си обяснявам слабото застъпване на

собствено виждане на автора. Вероятно при друга сравнително по-лесна за изследване тема, в по-голяма степен би се открил творческият принос на автора.

Г.Ковачева от друга страна показва добър стил на изложение на материята. Ползвала е множество литературни източници и показва умение в техниката на писане на монографичен труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като отчитам посочените факти в тяхната съвкупност у мен надделява мнението, че Галина Говачева следва да получи академичната длъжност „доцент” не заради творчески принос в монографията, защото такъв почти не съществува, а като стимул към по-задълбочена творческа изследователска дейност. Ето защо силно се надявам, че след получаването на тази академична длъжност Г.Ковачева ще преосмисли смисълът от писането на монографии и в съответствие с това следващите ѝ научни трудове ще бъдат принос към развитието на криминологията в България.

Подпис:

(проф. д.ю.н. Й.Кунчев)